

NORMELE GENERALE CARE REGLEMENTEAZĂ ACORDAREA ASISTENȚEI FINANCIARE COMUNITARE ÎN DOMENIUL REȚELELOR TRANSEUROPENE DE TRANSPORT ȘI ENERGIE

Gheorghe RĂDULESCU¹³

Rezumat

Parlamentul European și Consiliul au stabilit, prin adoptarea unei regulamente, norme generale pentru acordarea asistenței financiare comunitare în domeniul rețelelor transeuropene de transport și energie, în conformitate cu legislația comunitară și politicile privind concurența, protecția mediului, sănătatea, dezvoltarea durabilă, achizițiile publice și aplicarea efectivă a politicilor comunitare privind interoperabilitatea.

Cuvinte cheie: asistență financiară comunitară, rețea transeuropeană, transport.

Rețelele de transport și energie integrate reprezintă unul dintre pilonii pieței interne europene. Un nivel adecvat de calitate a acestora, reducerea punctelor de saturare și o mai mare viabilitate pe termen lung sunt necesități ce se înscriu în cadrul Strategiei Lisabona.

Cum eventualele întârzieri înregistrate la realizarea unor conexiuni transeuropene performante, în special în cazul tronsoanelor transfrontaliere, ar fi putut reprezenta un handicap serios pentru competitivitatea Uniunii în întregul său precum și a statelor membre, Consiliul European de la Bruxelles din 2003 a aprobat acțiunea europeană pentru creștere, invitând Comisia să își reorienteze cheltuielile către investiții în capitalul fizic, în special investiții în infrastructura rețelelor transeuropene.

Atât Parlamentul European, cât și Consiliul au pus accentul pe necesitatea de a consolida și adapta instrumentele financiare existente printr-o creștere a nivelului cofinanțării comunitare.

S-a prevăzut posibilitatea de a aplica o rată mai ridicată a cofinanțării, în special pentru proiecte care se disting prin caracterul lor transfrontalier, funcția lor de tranzit sau traversarea unor obstacole naturale. De asemenea, proiectele destinate căilor navigabile

interioare trebuie să beneficieze de o atenție deosebită, având în vedere natura durabilă a acestor căi.

În plus, Parlamentul European și-a exprimat voința de a examina instrumente financiare inovatoare, cum ar fi garanțiile de împrumut, concesiunile europene, împrumuturile europene și un fond de bonificare a dobânzii.

În acest context a devenit evidentă necesitatea de a suplimenta finanțarea națională publică și finanțarea privată și de a crește contribuția comunitară atât în ceea ce privește suma, cât și cota de participare, permițând realizarea anumitor proiecte prioritare. Acestea se preconizează că vor aduce cea mai mare valoare adăugată ansamblului rețelelor, garantând continuitatea infrastructurilor rețelelor transeuropene din domeniile transporturilor și energiei.

Parlamentul European și Consiliul au considerat oportun să se realizeze un program care să stabilească normele generale pentru acordarea asistenței financiare destinate rețelelor transeuropene din domeniile transporturilor și energiei.

¹³ Director, Direcția Monitorizare Teritorială, Consiliul Concurenței.

THE GENERAL RULES FOR THE GRANTING OF COMMUNITY FINANCIAL AID IN THE FIELD OF THE TRANS-EUROPEAN TRANSPORT AND ENERGY NETWORKS

Gheorghe RĂDULESCU¹⁴

Abstract¹⁵

The European Parliament and the Council adopted a Regulation, laying down general rules for the granting of Community financial aid in the field of the trans-European networks in the transport and energy sectors, in accordance with Community law and policies concerning competition, environmental protection, health, sustainable development, public procurement and the effective implementation of the Community policies on interoperability.

Keywords: *Community financial aid, trans-European network, transport sector.*

The integrated transport and energy networks are the cornerstone of the European internal market. An appropriate level of quality, a reduction in saturation points and, a better long-term viability are needs that fall within the framework of the Lisbon Strategy.

Since delays in the completion of effective trans-European connections, in particular cross-border sections, were likely to seriously handicap the competitiveness of the Union as a whole and of the Member States, The European Council of December 2003, held in Brussels, approved European action for growth, calling on the Commission to redirect expenditure, towards investments in physical capital, in particular investments in the infrastructure of the trans-European networks.

Both the European Parliament and the Council have put forward the need to strengthen and adapt existing financial instruments through an increase in the level of Community co-financing.

It was foreseen the possibility of applying a higher co-financing rate, in particular for projects characterized by their cross-border nature, their transit function, or by the crossing of natural barriers. Also, having regard to the sustainable nature of inland waterways, inland

waterways projects should receive special attention.

In addition, the European Parliament expressed its willingness to examine innovative financing instruments such as loan guarantees, European concessions, European loans and an interest relief fund.

In this context, it appears necessary to complement national public financing and private financing by increasing Community aid in terms of both its amount and the rates of assistance, making it possible to carry out the priority projects selected. These projects will provide the greatest added value for the networks as a whole, and will guarantee the continuity of the infrastructure of trans-European networks in the transport and energy sectors.

The European Parliament and the Council considered appropriate to establish a programme determining the general rules for the granting of Community financial aid in the field of trans-European networks in the transport and energy sectors.

¹⁴ Director, Territorial Monitoring Directorate, Competition Council.

¹⁵ Translated into English by Daniela Florea.

Programul, menit să contribuie la întărirea pieței interne și la stimularea competitivității și creșterii la nivelul Comunității, urmează să se realizeze prin intermediul regulamentului adoptat în acest scop, în iunie 2007, de Parlamentul European și Consiliu.

Asistența financiară comunitară este acordată cu scopul de a dezvolta proiecte de investiții în rețele transeuropene de transport și energie, de a furniza angajamente financiare ferme, de a mobiliza investitorii instituționali și de a trezi interesul pentru formarea unor parteneriate de finanțare între sectorul public și cel privat.

Pentru a răspunde cerințelor specifice ale fiecărui proiect și pentru a spori eficiența și valoarea asistenței financiare comunitare, această asistență poate lua diverse forme: subvenții pentru studii și lucrări, subvenții pentru plăți de punere la dispoziție, compensații la rata dobânzilor, garantarea împrumuturilor sau participarea la fonduri de capital de risc.

Sunt eligibile să primească asistență financiară comunitară numai proiectele de interes comun, adică acele proiecte sau părți de proiect identificate ca fiind de interes comun pentru Comunitate în domeniul transporturilor prin Decizia nr. 1692/96/CE, sau în domeniul energiei prin Decizia nr. 1364/2006/CE.

Eligibilitatea este condiționată de respectarea dreptului comunitar precum și – numai în domeniul transporturilor – de angajamentul solicitantului asistenței financiare comunitare și, după caz, al statului/statelor membre respective, de a contribui financiar la proiectul prezentat, mobilizând și fonduri private dacă este necesar.

În domeniul transporturilor, un acord scris între statele membre privind finalizarea tronsoanelor transfrontaliere, condiționează primirea de asistență financiară comunitară în beneficiul proiectelor ce presupun un tronson transfrontalier sau o parte a unui astfel de tronson.

După ce sunt înaintate cererile de asistență financiară comunitară de către unul sau mai multe state membre ori, în anumite condiții, de organizații internaționale, întreprinderi comune sau întreprinderi/organisme publice sau private, Comisia realizează selectarea proiectelor.

În decizia de a acorda asistență financiară comunitară sunt avute în vedere:

maturitatea proiectului;
efectul stimulativ al intervenției comunitare asupra finanțării publice și private;
soliditatea pachetului financiar;
efectele socio-economice;
consecințele asupra mediului;
nevoia de a depăși obstacolele financiare;
complexitatea proiectului.

Conform regulamentului, în domeniul transporturilor se acordă o atenție specială:

proiectelor prioritare;
proiectelor de eliminare a strângărilor, în special în cadrul proiectelor prioritare;
proiectelor prezentate sau sprijinite în comun de cel puțin două state membre, în special cele care implică tronsoane transfrontaliere;
proiectelor care contribuie la continuitatea rețelei și optimizarea capacității acesteia;
proiectelor care contribuie la îmbunătățirea calității serviciului oferit prin rețelele transeuropene de transport și care promovează, printre altele, prin acțiuni privind infrastructura, siguranța și securitatea utilizatorilor și asigură interoperabilitatea între rețelele naționale;
proiectelor privind dezvoltarea și desfășurarea unor sisteme de gestionare a traficului feroviar, rutier, aerian, pe căile navigabile interioare și de coastă care asigură interoperabilitatea între rețelele naționale;
proiectelor care contribuie la realizarea pieței interne;
proiectelor care contribuie la reechilibrarea modurilor de transport în favoarea celor care respectă mediul în cea mai mare măsură, cum ar fi căile navigabile interioare.

Conform regulamentului, în domeniul energiei se acordă o atenție specială:

dezvoltării rețelei pentru a întări coeziunea economică și socială prin reducerea izolării regiunilor mai puțin favorizate și a celor insulare ale Comunității;
optimizării capacității rețelei și realizării pieței interne de energie, în special proiectelor privind tronsoanele transfrontaliere;
securității aprovizionării cu energie, diversificării surselor de aprovizionare cu energie și, în special, interconectărilor cu țări terțe;
conectării surselor regenerabile de energie;
siguranței, fiabilității și interoperabilității rețelelor interconectate.

În urma fiecărei cereri de propuneri, Comisia decide cu privire la valoarea asistenței financiare acordate

The programme, destined to contribute to the reinforcement of the internal market and to have a stimulating effect on the competitiveness of and growth in the Community, will be achieved through the Regulation of the European Parliament and of the Council, of June 2007.

Community financial aid is granted with the aim of developing investment projects in trans-European networks in the transport and energy sectors, of providing firm financial commitments, of mobilizing institutional investors and of prompting the formation of financing partnerships between the public and private sectors.

To respond to the specific requirements of each project and to increase the efficiency and value of the Community financial aid, this aid may take several forms: grants for studies and works, grants for availability payments, interest rate rebates, loan guarantees or participation in risk capital funds.

Only projects of common interest shall be eligible to receive Community financial aid, meaning those projects or parts of a project identified as being of common interest for the Community in the field of transport in the framework of Decision No 1692/96/EC or in the field of energy in the framework of Decision No 1364/2006/EC.

The eligibility is conditional on compliance with Community law, as well as - in the field of transport only - on a commitment by the applicant for Community financial aid and, where appropriate, by the Member State(s) concerned, to make a financial contribution to the project submitted, mobilizing private funds if necessary.

In the field of transport, projects involving a cross-border section or a part of such a section shall be eligible to receive Community financial aid if there is a written agreement between the Member States concerned, relating to the completion of the cross-border section.

After applications for Community financial aid are submitted by one or more Member States or, in some cases, by international organizations, joint undertakings, or public or private undertakings /bodies, the Commission makes the projects' selection.

The decision to grant Community financial aid shall take into account:

- the maturity of the project;
- the stimulating effect of Community intervention on public and private funding;
- the soundness of the financial package;
- socio-economic effects;
- environmental consequences;
- the need to overcome financial obstacles; and
- the complexity of the project.

According to the Regulation, in the field of transport, a special attention shall be given to the following projects:

- priority projects;
- projects to eliminate bottlenecks, in particular in the framework of priority projects;
- projects submitted or supported jointly by at least two Member States, in particular those involving cross-border sections;
- projects contributing to the continuity of the network and the optimization of its capacity;
- projects contributing to the improvement of the quality of service offered on TEN-T and which promote, inter alia through action relating to infrastructure, the safety and security of users and ensure interoperability between national networks;
- projects relating to the development and deployment of traffic management systems in rail, road, air, maritime, inland waterway and coastal transport which ensure interoperability between national networks;
- projects contributing to the completion of the internal market;
- projects contributing to the re-balancing of transport modes in favor of the most environmentally-friendly ones, such as inland waterways.

According to the Regulation, in the field of energy, particular attention shall be given to:

- the development of the network so as to strengthen economic and social cohesion by reducing the isolation of the less-favored and island regions of the Community;
- the optimization of the capacity of the network and the completion of the internal energy market, in particular projects concerning cross-border sections;
- the security of energy supply, diversification of sources of energy supplies and, in particular, interconnections with third countries;
- the connection of renewable energy resources;
- the safety, reliability and interoperability of interconnected networks.

proiectelor sau părților de proiect selectate, precizează condițiile și metodele de punere în aplicare a acestora și informează beneficiarii și statele membre în cauză cu privire la orice asistență financiară ce urmează a fi acordată.

Asistența financiară comunitară poate lua forma subvențiilor pentru studii sau lucrări, a subvențiilor pentru lucrări în cadrul schemelor de plată de punere la dispoziție¹⁶, a compensațiilor la rata dobânzilor¹⁷ precum și a contribuțiilor financiare pentru constituirea de provizioane și alocarea de capital pentru garanții. În acest din urmă caz, durata unor asemenea garanții nu poate depăși cinci ani de la data la care proiectul este dat în folosință. În mod excepțional, o garanție poate fi acordată și pe o perioadă de până la șapte ani. Alte forme și metode de asistență financiară comunitară sunt participarea la capitalul de risc pentru fondurile de investiții sau întreprinderi financiare comparabile și contribuțiile financiare la activitățile legate de proiect ale întreprinderilor comune.

Valoarea asistenței financiare comunitare este de maximum 50% din costul eligibil (pentru studii), iar pentru lucrări este de maximum 20% din costul eligibil (pentru proiecte prioritare în domeniul transporturilor), ori de maximum 30% din costul eligibil pentru tronsoanele transfrontaliere, pentru același tip de proiecte.

Pentru proiectele din domeniul energiei, valoarea asistenței financiare comunitare este de maximum 10% din costul eligibil (pentru lucrări), iar pentru proiecte în domeniul transporturilor, altele decât cele prioritare, este de maximum 10% din costul eligibil. Pentru Sistemul european de gestionare a traficului feroviar asistența financiară este de maximum 50% din costul eligibil al studiilor și al lucrărilor pentru echipamentele fixe, iar pentru sistemele de gestionare a traficului rutier, aerian, pe căi navigabile interioare, maritim și de coastă, maximum 20% din costul eligibil al lucrărilor.

Comisia stabilește un program multianual de lucru și programele anuale de lucru. În domeniul transporturilor, un program multianual de lucru se aplică sistemelor de gestionare a traficului rutier, aerian, feroviar, pe căile navigabile interioare, de coastă și maritim și proiectelor prioritare. În domeniul energiei programul anual de lucru se aplică proiectelor de interes comun. Programele

multianuale de lucru sunt reexamineate cel puțin la jumătatea termenului și, în cazul în care este necesar, sunt revizuite.

Statele membre trebuie să depună toate eforturile pentru a pune în aplicare proiectele de interes comun care beneficiază de asistență financiară și să realizeze monitorizarea tehnică și controlul financiar al proiectelor, în strânsă legătură cu Comisia, certificând existența și conformitatea cheltuielilor efectuate.

Proiectele finanțate trebuie să fie conforme dreptului comunitar și să țină cont în special de politicile comunitare privind concurența, protecția mediului, sănătatea, dezvoltarea durabilă, achizițiile publice și interoperabilitatea.

Comisia anulează, cu excepția cazurilor justificate, asistența financiară acordată pentru proiecte sau părți de proiecte care nu au fost demarate în termen de doi ani de la data de începere a proiectului. De asemenea, poate suspenda, reduce sau întrerupe asistența financiară în cazul săvârșirii, în cadrul derulării proiectului, a unei nereguli privitoare la dispozițiile legislației comunitare, precum și în cazul oricărei nerespectări a condițiilor de acordare a asistenței financiare.

Comisia poate solicita, în anumite situații, rambursarea asistenței financiare acordate, putând recupera total sau parțial sumele plătite deja.

Comisia prezintă (la fiecare doi ani) un raport Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor cu privire la acțiunile întreprinse, raport ce conține o evaluare a rezultatelor obținute cu asistență financiară precum și un capitol privind punerea în aplicare a programării multianuale în curs. Raportul conține și informații cu privire la sursele de finanțare pentru fiecare proiect.

Prin regulamentul prezentat sus, asistența financiară comunitară pentru rețelele transeuropene a primit cadrul necesar concentrării pe proiectele ce prezintă cea mai mare valoare adăugată europeană. Regulamentul este de natură să încurajeze participării să accelereze punerea în aplicare a proiectelor de infrastructură europene de interes comun.

¹⁶ În domeniul transporturilor.

¹⁷ Pentru creditele acordate de BEI sau de alte instituții financiare publice sau private.

Following every call for proposals, the Commission shall decide on the amount of financial aid to be granted to the projects or parts of projects selected, shall specify the conditions and methods for their implementation and shall inform the beneficiaries and the Member States concerned of any financial aid to be granted.

Community financial aid can take the form of grants for studies or works¹⁸, grants for works in the framework of availability payment schemes, interest rate rebates¹⁹ as well as financial contribution to the provisioning and capital allocation for guarantees. In the last case, the duration of such guarantees may not exceed five years after the date the project goes into operation. Exceptionally, a guarantee may be granted for up to seven years. Other Community financial aid forms are the risk capital participation for investment funds or comparable financial undertakings and, the financial contribution to the project-related activities of joint undertakings.

The amount of Community financial aid shall not exceed 50% of the eligible cost (for studies), 20% of the eligible cost for priority projects in the field of transport (for works), or 30% of the eligible cost for cross-border sections (for priority projects in the field of transport).

For the projects in the field of energy, the amount of Community financial aid shall not exceed 10% of the eligible cost (for works). For the projects in the field of transport (other than priority projects) the amount shall not exceed 10% of the eligible cost. For the European Rail Traffic Management System the amount of Community financial aid shall not exceed 50% of the eligible cost of studies and works (for track-side equipment). For the road, air, inland waterway, maritime traffic and coastal traffic management systems the maximum amount is of 20% of the eligible cost of works.

The Commission shall establish multiannual and annual work programmes. A multiannual work programme in the field of transport shall apply to road, air, rail, inland waterway and coastal and maritime traffic management systems and to priority projects. The annual work programme in the field of energy shall apply to projects of common interest. The multiannual work programme shall be reviewed at least at mid-term and, if necessary, revised.

The Member States shall make every effort to implement the projects of common interest which receive Community financial aid they shall undertake the technical monitoring and financial control of projects in close cooperation with the Commission, certifying the reality and the conformity of the expenditure incurred.

Projects financed shall be carried out in conformity with Community law and shall take into account the Community policies, in particular those relating to competition, the protection of the environment, health, sustainable development, public procurement and interoperability.

The Commission shall cancel, except in duly justified cases, financial aid granted for projects or parts of projects which have not been started in the two years following the start date of the project. Also, it may suspend, reduce or discontinue the financial aid in the event of an irregularity committed in the implementation of the project with regard to the provisions of Community law, or in the event of failure to comply with the conditions governing the financial aid.

The Commission may request the reimbursement of the financial aid granted and may recover all or part of the sums already paid.

Every two years the Commission submits a report to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the activities undertaken, report which contain an evaluation of the results achieved with Community financial aid. The report shall contain information on the sources of funding for each project, as well as a chapter on the substance and implementation of the current multiannual programme.

By means of the regulation presented above the community financial aid in the field of trans-European transport networks gained the framework for focusing on those projects which provide the greatest European added value. The regulation will encourage the actors concerned to accelerate the implementation of the European projects of common interest designed for infrastructure.

¹⁸ In the field of transport.

¹⁹ On loans given by the EIB or other public or private financial institutions.